

LUPTA

le combat

Director: Mihai Korne Redactor: Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi		In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare :
FRANTA	FRF 250	DM 100 - Fr. Elv. 90 - L St. 35
EUROPA	FRF 300	
Cu avionul :		
AFRICA		
AMERICA DE NORD	FRF 350	USA 60 sau echivalent
ISRAEL		
AMERICA DE SUD		
ASIA	FRF 400	USA 70 sau echivalent
AUSTRALIA		

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone : (33-1) 41 12 03 73 - Tétex 270125F
Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris
Téléfax : (33-1) 41 12 03 79

Numărul 245

7 mai 1995

Legalizarea jafului: legea caselor naționalizate

Proiectul de lege PDSR privind casele naționalizate, intrat la sfârșitul lui martie în dezbaterile Camerei Deputaților, se vrea o formă de protecție a chiriașilor. De altfel, startul a fost dat de Ion Iliescu care și-a exprimat răspicat opinia în acest sens, anul trecut, la Satu Mare. O opinie de chiriaș ...

Proiectul, votat de Senat în legislatura trecută, prevedea posibilitatea chiriașilor de a cumpăra casele, cu ajutorul unor credite preferențiale, foștii proprietari (pînă la gradul al doilea de rudenie) avînd dreptul la un singur apartament, doar dacă erau chiriași în locuința cu pricina în decembrie 1989. Pentru foștii proprietari pot primi despăgubiri. Proiectul discutat în Cameră, și ale cărui articole au început să fie votate din 29 martie, este și mai favorabil chiriașilor, despăgubirile trecînd de la venitul mediu pe 20 de ani (ceea ce ar fi însemnat cca 50 milioane lei), la cca 10 milioane lei.

Cornel Turianu, fostul președinte al Tribunalului Municipal București, socotea (într-un interviu acordat săptămînalului "Expres Magazin" din 7 aprilie) că această lege nu abrogă, ci explică și completează Decretul 92/1950 și Decretul 223/1974. Este ceea ce demonstrează avocatul Virgil Tămășoiu în "Lumea liberă" (New York, 8 aprilie). Încă de la Art. 1, proiectul validează deposedarea, fiindcă ea este acceptată și acolo unde exproprierea n-a fost legală, chiar în raport cu legile staliniste. E vorba de art. II din decretul 92/1950 care prevedea că "Nu intră în prevederile decretului de față și nu se naționalizează imobilele proprietatea muncitorilor, funcționarilor, micilor meseriași, intelectualilor profesioniști și pensionarilor". Acest articol apare și în Decretul 524/1955, cu specificarea "nu se pot naționaliza". Tocmai pe această excepție nerespectată s-au bazat procesele intentate de proprietari de 5 ani încoace. Numai că, în urma intervenției lui Ion Iliescu, la 2 februarie 1995, secțiunile reunite ale Curții Supreme de Justiție au votat admiterea recursurilor în anulare împotriva hotărîrilor judecătorești definitive de restituire. Motivarea acestei hotărîri, care trebuia formulată în 14 zile, n-a fost redactată nici pînă azi! Fiindcă argumentația juridică e fragilă. Se așteaptă, deci, apariția legii, chiar dacă, în principiu, o

lege nu acționează retroactiv. Dar cine mai ține seama de principii cînd președintele, guvernul, care a redactat proiectul de lege, legislativul și justiția acționează solidar și nu ca puteri separate în stat.

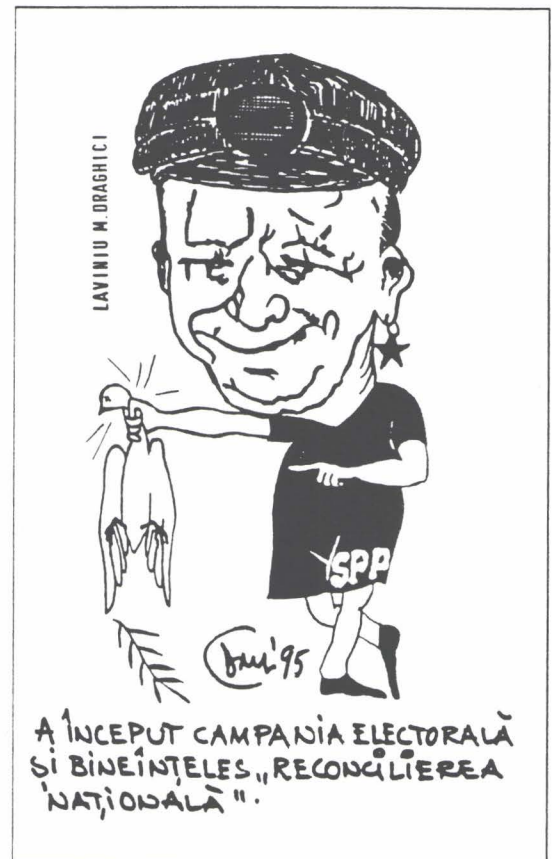
Două exemple oferite de Gilda Lazăr (*Europa Liberă*): în 29 martie s-au judecat la Curtea Supremă doua recursuri în anulare: al fam. Cârâc proprietara imobilului în care locuiește judecătoarea Ecaterina Vorobciuc de la Curtea Supremă și recursul cerut de gen. Rozoleanu, fost șef al Serviciului Pașapoarte, care locuiește în proprietatea fam. Marinescu. Sentințele vor fi date în mai. Cînd Legea va fi votată...

Decretul 223/1974, referitor la imobilele expropriate ale celor care au plecat în străinătate, n-a ținut seama la publicarea lui de faptul că România semnase deja Tratatul de la Helsinki. Perpetuarea lui nu ține seama nici de Constituție: "tratatele ratificate de parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern", iar în cazul neconcordanțelor, "au prioritate legile internaționale". În Ungaria, de pildă, celor plecați nu li s-au confiscat proprietățile.

O altă categorie o reprezintă casele din stațiunile balneo-climaterice, "rechiziționate" înainte de 1948 pentru armata sovietică sau activiștii de partid. Nici aceste case nu sunt restituite, deși nu au chiriași. În schimb, spune Virgil Tămășoiu, actuala putere a restituit în natură vilele nomenclaturiştilor de la Durău, expropriate sub regimul Ceaușescu!

În fine, scrie Virgil Tămășoiu, "prevederea că se restituie numai celor care locuiesc în ele și numai un singur apartament este de natură să anuleze complet efectul legii. Este știut că proprietarii, ale căror imobile au fost supuse naționalizării, au fost evacuați din locuințe, unii numai cu ce au avut pe ei, au fost deportați în alte localități, de unde li s-a permis să revină după ani de zile, sau au fost obligați să se mute în subsoluri sau mansarde..."

Cît despre despăgubire, Constituția prevede că ea se stabilește "de comun acord

cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin justiție", deci nu poate fi plafonată prin lege. În ce privește pe românii din străinătate, chiar dacă au cetățenie română, nu primesc nici o dezbăgubire dacă n-au și domiciliul în România. De altfel, soarta foștilor proprietari care au părăsit România "nu ne interesează, iar dacă vor să vină în țară să facă bine să-și cumpere case. N-au decît să se descurce", a fost de părere deputatul PUNR Ovidiu Valeriu Iosif.

O prevedere hilară este cea de a restitui doar apartamentele care sunt... libere, cînd e notorie criza de locuințe din România.

Proiectul de lege nu poate fi susținut prin argumentul grijii față de chiriași fiindcă în casele naționalizate locuiesc mai ales nomenclaturişti, mult mai înstăriți decît foștii proprietari. Nici argumentul că e apărată o majoritate de chiriași în fața unei minorități de foști proprietari nu e valabil: "pe toată țara sunt 241.068 de apartamente intrate prin expropriere în proprietatea statului, din care 153.817 (64%) au fost demolate; rămîn 87.251 de apartamente în care nu pot locui

mai mult de 300.000 de chiriași", spune Ctin Tutunea președintele Filialei București a Ligii Naționale a Expropriaților (revista "22", 25 aprilie). De altfel, Varujan Vosagnian a arătat că legalitatea unui act legislativ nu se măsoară prin numărul beneficiarilor, precizând că legea propusă "este un mod de a forma clientela politică, un tîrg oneros".

Victor Anagnoste, președintele Uniunii Avocaților din România explică în revista "22" că "art. 41 din Constituție garantează dreptul de proprietate; art. 150 prevede că actele normative rămîn în vigoare numai în măsura în care nu contravin Constituției, iar art. 21 prevede că orice persoană se poate adresa Justiției pentru apărarea drepturilor sale. Art. 481 din Codul civil prescrie că nimeni nu poate fi silit să-și cedeze proprietatea, afară numai pentru cauză de utilitate publică și primind o dreaptă

despăgubire. România a aderat la mai multe convenții internaționale, care conțin prevederi similare. Acest ansamblu de dispoziții legale face parte integrantă din ordinea de drept, pe care numai cetățenii dar și organele statului sunt obligate să le respecte! (...) În realitate conflictul social se restrînge la raporturile dintre proprietarii deposedați de regimul comunist și o anumită categorie de chiriași, beneficiari ai regimului".

Amendamentul dlui Ion Diaconescu (PNȚCD), scrie Raluca Stroe-Brumaru în "22", ca măcar imobilele ce au aparținut condamnaților politici și deportaților să nu fie vindute chiriașilor a fost primit cu proteste de PDSR, iar Valer Dorneanu, ministrul pentru Relația cu Parlamentul, a replicat că atîta timp cît Justiția nu stabilește cine a fost condamnat politic și cine condamnat de drept comun, amendamentul nu poate fi acceptat!

Prodecanul Baroului București, avocatul Viorel Pascu scria în articolul "Adio, drept de proprietate": "Dacă foștilor proprietari nu li se restituie în natură măcar un apartament, și, în schimb, aceleași locuințe se vor vinde actualilor chiriași, vom fi nevoiți să fim martorii unei a doua naționalizări, măsură pe care nu au îndrăznit-o nici Gheorghiu-Dej, nici Ceaușescu. (...) Dacă legea va fi votată așa cum se prezintă astăzi, prejudiciile vor fi imense, nu numai în țară (...) dar și peste hotare unde țările democratice dezvoltate privesc cu mare atenție edificarea statului de drept în România".

Ce se întîmplă în fostele țări comuniste? În Cehia au fost restituite în natură toate proprietățile, chiar și castelele, iar în Polonia limita maximă a despăgubirilor este fixată la 85.000 dolari.

A.C.

PE SCURT

■ **MIRCEA SNEGUR REVINE ASUPRA "LIMBII MOLDOVENESTI".** În 14 aprilie, Mircea Snegur a avansat Curții Constituționale un proiect de lege privind modificarea unor articole din Constituție, printre care preambulul și art. 13 despre limba de stat "moldovenească". Era și timpul, peste două zile erau programate alegerile locale, iar protestul studenților dura de 4 săptămîni. Studenții au decis suspendarea grevei dar moratoriul va dura pînă în 4 mai.

După demontarea corturilor, manifestații au pus flori la statuia lui Ștefan cel Mare și au plecat încononați, cu făclii și lumînări aprinse, la Biserica Sf. Nicolae care ține de Mitropolia Basarabiei...

Care au fost rezultatele acestei "Piețe a Universității" de la Chișinău? Patru din unsprezece revendicări au fost acceptate, s-a recunoscut că "limba moldovenească", menționată de Constituție, este o sursă de conflict și, la fel de important, demonstrația de o lună a dovedit că există resurse de curaj și tenacitate pentru restabilirea adevărului.

Dar, cum scria Dinu Mihail în "22", mulți basarabeni au fost nedumeriți de ecoul în presa română al acestui eveniment. "Singuri între nicovaala moscovită și ciocanul actualilor guvernanți din fotoliile decizionale ale Chișinăului, protestatarii așteptau o elementară susținere morală. Și de susținere morală avem nevoie mai ales acum cînd se pare că în proiectul Curții Constituționale, prezentat de Mircea Snegur, figurează următoarea frază: "Limba oficială în Republica Molodova este limba moldovenească (identică cu cea română)".

Sa precizăm și că, aflat la Chișinău, președintele Adunării parlamentare a Consiliului Europei, Miguel Angel Martinez, a declarat: "Limba vorbită de dvstră este limba română, așa cum în Belgia se vorbește franceza și flamanda, nu belgiana".

■ **ALEGERI LOCALE ÎN R. MOLDOVA.** Pentru alegerile din 16 aprilie, partidul de guvernămînt a utilizat din plin toate mijloacele propagandistice care-i stau la dispoziție, printre

care intensiv Televiziunea și gazeta guvernului "Moldova Suverană", larg difuzată, care a publicat programul agrarienilor și comuniștilor. Cum doar 3% dintre țărani au reușit să-și recapete pămîntul, restul populației satești se află la cheremul șefilor de colhozuri, care alcătuiesc baza Partidului agrarian de guvernămînt.

Frontul Popular Creștin Democrat, condus de Iurie Roșca, nu a participat la alegeri, considerînd că Legea Administrației Locale și Legea electorală sunt neconstituționale. Într-adevăr, ele prevăd că primarii municipiilor Chișinău, Tighina, Tiraspol și Bălți ca și președinții comitetelor raionale nu sunt aleși direct, decizia numirii (ca și a destituirii) aparținînd președintelui Snegur la propunerea guvernului, fiindcă îndeplinesc și rol de prefeți!

Pentru unii comentatori ("România liberă") Alianța Forțelor Democratice - formată din 8 partide, unul fiind Congresul Democrat Unit condus de Valeriu Matei - care a participat la alegeri, este o falsă opoziție și aprobă atitudinea lui Iurie Roșca. Dinu Mihail susține în revista "22" că Alianța Forțelor Democratice "ar fi putut înregistra un succes și mai mare dacă în acest bloc electoral ar fi acceptat să intre și Frontul Popular Creștin Democrat, cu care s-au purtat tratative intense. Știu că istoria nu se face cu "dacă", totuși e regretabil și chiar iredesabilă decizia FPCD de a nu participa la alegeri împreună cu toate forțele naționale". Pe străzile Chișinăului, unde absenteismul a fost cel mai mare, se spune totuși că Frontul Popular este cîștigătorul, deși n-a participat la alegeri.

■ În 26 aprilie, parlamentul Rusiei, cu 267 de voturi pentru și 2 contra a votat pentru rămînerea Armatei a 14-a pe teritoriul R. Moldova.

■ **GABRIEL LIICEANU SI N.C. MUNTEANU REALESI DE SINDICATUL LIBER DIN TELEVIZIUNE.** În 18 aprilie membri Sindicatului Liber din Radio și Televiziune (SLRT) au decis să picheteze clădirea din Calea Dorobanți. Conflictul cu administrația, gata sa reizbucnească, era alimentat de manevrele direcției, singura care mai putea stăvilii voința

salariaților de a organiza votul în condiții legale. Pe 21 aprilie conducerea TvR și-a desemnat candidații: regizorul Tudor Mărăscu, realizatorul Ștefan Mărăscu, ing. Sorin Dumitrescu și redactorul-șef Emanoil Isopescu. Candidații SLRT au rămas Gabriel Liiceanu, Nicolae Constantin Munteanu, adăugîndu-se Sorin Dumitrescu (președintele Fundației Anastasia) și ziaristul George Arion (Flacăra). În ciuda calomniilor și dezinformării, în 27 aprilie, cînd au avut însfîrșit loc alegerile, Gabriel Liiceanu a fost ales cu 988 de voturi (200 mai mult decît în iulie 1994!) iar N.C. Munteanu cu 826 de voturi. Pe locul 3 a fost ales ing. Sorin Dumitrescu, urmat de Emanoil Isopescu.

■ **LA TIRGOVISTE A FOST ALES UN CANDIDAT CDR.** În 16 aprilie, cînd a avut loc turul doi al alegerilor locale la Tîrgoviște, Sighet și Borșa, abținerea a atins cote impresionante.

La Tîrgoviște participarea n-a depășit 20% din totalul electorilor. Prefectul Județului Dimbovița este Marin Antonescu, fost, pînă în decembrie 1989, ofițer de securitate la ambasada română din Bruxelles. Specialitatea sa sunt afacerile internaționale, mai precis cele româno-chineze, fiindcă partenerul său este un alt fost ofițer de securitate, care a fost în post la ambasada română din China.

Al treilea tur, din 30 aprilie, a fost cîștigat la Tîrgoviște de ing. Teodor Băte (PNȚCD), din partea CDR, pe locul doi situîndu-se candidatul PSM. Reprezentarea la vot a fost de 18,82%.

La Borșa a fost ales primar, la cîteva voturi diferență de candidatul PSM, profesoara Valerica Șețca, care a candidat ca independent. La Sighet a fost ales un candidat al arcului guvernamental;

■ **Primarul Brașovului, Adrian Moruzi, a fost demis de guvern în 3 februarie 1994.** Curtea de Apel din Brașov a decis anularea gotărîrii guvernamentale în 28 februarie. În 17 aprilie secția de Contencios administrativ a Curții Supreme de Justiție a admis mutarea procesului la Pitești, așa cum ceruse guvernul ulcerat de sentința brașoveană.

■ Nicolae Vrabiescu (PNȚCD) redevine primarul Sectorului 6 București, prin sentința Curții Suprem de Justiție. El fusese demis în martie 1994 de guvern.

■ SE FAC DARURI... S-a semnat protocolul cvadripartit (PDSR, PUNR, PRM și PSM) adițional referitor la administrația centrală și din teritoriu, ceea ce înseamnă că partidul de guvernământ se pregătește să coopteze la guvernare, în eșaloanele doi și trei, partidele aliate. Remanierea guvernamentală se face sub presiunile belicoase ale PRM, PSM și PUNR, ai căror partizani de cuvânt au amenințat în ultimile săptămâni că strică jocul dacă nu li se ofera posturi. Și a început distribuția. Mircea Hamza, vicepreședinte al Partidului România Mare, a primit cadou postul de director general al regiei autonome Sahia Film, aflat sub controlul guvernului. Adică al Departamentului de Informații condus de Dan Frunteală. M. Hamza a fost numit, nu ales prin vot secret de Consiliul de administrație, cum cerea hotărârea guvernamentală (486 din 1991). Salariațiilor de la Sahia Film li s-a precizat doar că noul director va continua să fie vicepreședintele PRM, activitatea politică făcând-o "în afara orelor de program".

■ CORUPȚIE SI AUSTERITATE. "Neue Züricher Zeitung" (19 aprilie) scria că guvernul lui Ion Iliescu se află ca într-o menhină între presiunea protestelor sindicale și exigențele Fondului Monetar Internațional, care pretinde îndeplinirea angajamentelor promise. De altfel, "Tineretul liber" (18 aprilie 1995) scria: "o t...me din bugetul de stat continuă să fie acordat subvențiilor".

Prețurile explodează, dar vina este dată pe sectorul privat, deși sectorul de stat deține 95% din industrie, transporturi și comunicații, 80% din sectorul bancar și aproape 100% din piața de achiziții a produselor agricole. Cum scrie Dumitru Tinu în "Adevărul" (20 aprilie), "Primul ministru nu poate cere muncitorilor să stringă cureaua și să accepte regula economiei de piață pentru că nu suntem încă într-o astfel de economie". De asemenea, Dumitru Tinu amintește uriașele cheltuieli ale funcționarilor de stat, ale administrației și parlamentarilor. "În orice țară civilizată din lume, cei ce dețin puterea nu-și pot permite introducerea unui regim de austeritate pentru popor fără a proceda la o drastică reducere a cheltuielilor pentru aparatul birocratic". Dar la noi "în vreme ce lucrătorii de la metrou și cei de la uzinele de material rulant se așează pe linia ferată, în vreme ce muncitorii din siderurgie, din industria armamentului, din transporturi, din panificație și morării ies în stradă strigându-și disperarea pentru că nu mai fac față, cu salariile actuale, cheltuielilor pentru chirie, apă, gaz, lumină electrică (...) cei de la putere o țin într-o continuă veselie. O veselie indecentă și dezgustătoare. În loc să se reducă, aparatul birocrat se umflă ca o gogoasă. Numărul miniștrilor, secretarilor de stat, al secretarilor și directorilor de prin ministere a atins cifre record." Cu cât a crescut personalul ajutător al parlamentarilor în ultima legislatură se întrebă autorul, precizând că numai pentru dotarea birourilor din teritoriu s-au alocat peste 5 miliarde de lei, fără a mai vorbi de "nerușinarea"

pe care o reprezintă hotărârea de a se achiziționa încă vreo câteva sute de limuzine de lux pentru Senat, guvern și ministerul de Interne, suma alocată pentru acestea din "bugetul de austeritate" atingând 24 de miliarde de lei!

■ SCENARIUL SINDICAL. Conflictele de muncă din România, observa Șerban Orescu într-o emisiune la Europa liberă, se desfășoară

DESPRE O "STRATEGIE"

De curînd, în cadrul Institutului de Cercetări pentru Ingineria Mediului (ICIM), s-a desfășurat un fel de consfătuire, denumită pretențios simpozion. Această reuniune de preocupări ai problematicii stării mediului înconjurător de la noi din țară s-a dorit a fi o contribuție la perfecționarea deja existentei lucrări intitulate **Strategia protecției mediului din România**.

Din cele peste 160 de ONG-uri existente în țară, care activează în acest domeniu, au fost prezente în sala de festivități a ICIM-ului, doar 26... Dintre acestea, două proveneau din... ICIM.

Dl. prof. dr. doc. ing. Simion Hâncu, directorul ICIM, ne-a expus timp de cca trei ore un material pe baza căruia reprezentanții organizațiilor neguvernamentale au fost invitați să-și spună părerea pe loc. Cele peste 170 de pagini "strategice", rezumate la câteva zeci de planșe și grafice au uzat capacitatea de receptivitate a asistenței care, în final, s-a subțiat la 12 din cele 40 de prezențe inițiale.

Repoșăm organizatorilor câteva greșeli: un material atât de complex, voluminos și mai ales ce se dorește a deveni în mod real **Strategia protecției mediului din România** nu poate fi concentrat eficient în trei ore de expunere. Acest, deocamdată, proiect ar fi trebuit multiplicat și remis participanților cu cel puțin două săptămâni înainte, ca pe baza consultării prealabile cu ceilalți reprezentanți ai fiecărui ONG să se poată face amendări, completări și, în final, modificări, pentru ca forma definitivă a acestui act să constituie cu adevărat punctul de vedere românesc la reuniunea mondială a ecologiștilor ce va avea loc în octombrie '95 în cadrul Programului de la Sofia. Invocarea costului copierii sau afirmația precum că "cele 20 de exemplare realizate au fost transmise unor ministere implicate direct în această strategie", au fost inoportune atât prin scuzele "efortului financiar" și cel puțin jenante prin servilismul

nedisimulat al directorului ICIM față de instituțiile puterii, care nu sunt singulare în efortul de găsire a unor soluții pentru îmbunătățirea mediului ambiant.

Mobilizarea organizațiilor non-guvernamentale într-o proporție insignifiantă e cu atât mai nesatisfăcătoare cu cât acestea realizează, în multe cazuri, eforturi mult mai palpabile decât actualele instituții de profil ale puterii.

Invitația de a colabora în continuare cu ICIM-ul, sub umbrela acestui institut guvernamental, este cel puțin caraghioasă data fiind neangajarea politică a ONG-urilor. Pentru a nu mai pomeni de încercarea de însușire a realizărilor și ideilor unor pasionați neremunerați și a acțiunilor reale de protejare și curățire a mediului ambiant.

Strategia, în mare parte compilată după statistici existente pînă în 1993, deci depășite, demonstrează capacitatea limitată a slujbașilor Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului de a face o treabă ca lumea.

Citeva exemple:

- "Tarile din jurul nostru au procente de împăduriri mai mici decât are România". Inexact. Bulgaria și fosta Iugoslavie au peste 33%, față de un "teoretic" 27% la noi.

- "Calitatea apei râurilor s-a îmbunătățit ca urmare a unor măsuri luate de Ministerul Mediului". Eroare sau, dacă vreți speculație neacoperită. Scăderea cu peste 50% a producției industriale ar fi trebuit să se reflecte proporțional în îmbunătățirea calității apelor de suprafață, or aceasta s-a produs doar într-o proporție de 30%. Putem conchide că poluarea e și mai necontrolată ca înainte!

- "Dunărea intră în țară ca apă de calitate a II-a, calitate îmbunătățită datorită măsurilor luate de partea română". Care măsuri?

Nicolae RĂDULESCU-DOBROGEA

P.S. Nu pot să nu remarc apelul dlui Toma George Maiorescu care ne-a îndemnat "să facem expediții, pentru identificarea surselor de poluare de pe fluviu"...

după același scenariu: salariații doresc o majorare de salarii corespunzând scumpirii vieții, liderii își convoacă oamenii la manifestație. Aceiași lideri prezintă guvernului o listă de revendicări, după care le comunică sindicaliștilor că se pot duce acasă fiindcă au învins. Exemplul cel mai elocvent a fost cazul Reșița (v. Lupta 237) din decembrie 1994. Din ce în ce mai des, liderii sunt huiduiți - pe 12 aprilie liderul sindical al reparatoarelor de material ruland era să fie scalpat -, sindicaliștii se simt înșelați de lideri și de guvern și "prima repriză se termina indecis". "Cum de cedează atât de repede conducătorii sindicatelor, se întreabă Șerban Orescu, și se întorc cu mâna goală. Nu lipsesc părerile că unii lideri sindicali joacă pe două tablouri..." Remediul, singurul, este economia de piață. "Abia după ce se va fi privatizat economia și după ce noile întreprinderi private vor fi prins chiag va crește și productivitatea muncii (argumentul cu care guvernul-patron plafonează salariile). Or, în această privință opțiunile sindicatelor nu sunt suficient de clare. Dacă accelerarea privatizării figurează uneori printre obiectivele demonstrațiilor de protest - cum se întâmplă acum la Hunedoara - privatizarea e respinsă de muncitori. Pentru depășirea impasului e nevoie, deci, nu de soluții în cadrul actual, ci de schimbarea cadrului însuși. Atunci va fi și riscul infiltrării sindicatelor de către guvern neglijabil. Ne mai fiind patron, nu va mai avea interesul..."

■ **CANDIDATI LA PRESEDINTIE.** În 24 martie 1995, organizația PDSR din sectorul 5 al Capitalei a decis să propună și să susțină candidatura lui Ion Iliescu la propria sa succesiune pentru viitoarele alegeri prezidențiale fiindcă "s-a dovedit garantul stabilității politicii și păcii sociale, factor activ la depășirea crizei de imagine a României pe plan internațional, fiind ca personalitatea permanent angajată în rezolvarea problemelor cruciale cu care se confruntă societatea românească în perioada de tranziție"

■ Nu peste multă vreme, Agenția Mediafax a anunțat că Iulian, împăratul romilor de pretutindeni și-a anunțat candidatura la funcția de președinte al României, candidând pe listele romilor căldărari și nomazi.

■ România este ultima țară ex-comunistă care n-a pus la îndemâna istoricilor și cercetătorilor arhiva fostului CC al PCR. Directorul Arhivelor Ion Scurtu anunță că, în fine, minunea s-ar putea produce.

■ În noaptea Învierii, la Cluj, credincioșii greco-catolici au participat la slujba oficială de episcopul George Guțiu, sub cerul liber în Piața Unirii. La 12 noaptea a bătut clopotul din vârful Monumentului Memorandiștilor, ca semn de închinare pentru lupta lor, dar pentru uniții lipsiți de biserică au bătut și clopotele bisericii catolice Sf. Mihai. Frumos semn de solidaritate creștină și de toleranță religioasă.

În Lupta din 7.2.95, dl. N. Rădulescu-Dobrogea a publicat opiniile sale pe tema "Cercetarea-proiectarea, o șansă practic ratată". În mod just d-sa constată că în acest domeniu numărul cercetătorilor și proiectanților este în scădere rapidă, că vârsta medie a acestui personal se apropie de 50 de ani, că mulți dintre cercetători și proiectanți au plecat sper alte domenii mai bine remunerate. N. R. -D. deplînge pe drept această situație, pe care o consideră "în colaps", ținînd seama că un astfel de personal se formează cu greutate, iar cercetarea-dezvoltarea este singura activitate care poate asigura competitivitatea economică și mai ales viitorul întreprinderilor, ca și nivelul general științific și tehnic de vîrf al intelectualității și al țării.

Întărirea cercetării-proiectării este considerată de N.R.-D ca "singura ramură a economiei care ne-ar putea scoate din actuala conjunctură a dezastrului multilateral dezvoltat". Pe bună dreptate este criticată puterea guvernantă din România, care permite existența unor "scandaluri" în dauna economiei naționale și care "pompează fonduri în întreprinderile falimentare".

După cum se știe, în România, produsul național brut a scăzut cu 50% față de anul 1989. Întreprinderile funcționează la capacități parțiale, menținînd artificial șomajul la numai 10%. Întreprinderile de abia au bani să plătească (uneori parțial) salariile de mizerie ale personalului lor. În aceste condiții, ele nu au nici interesul, nici mijloace să comande lucrări de cercetare - proiectare institutelor de profil, și nici să conserve propriile lor efective de cercetare-dezvoltare. Lucrurile nu se petrec astfel numai în România, ci și în toate celelalte țări ex-socialiste. În Rusia, de exemplu, în domeniul de vîrf al cercetării spațiale, personalul a fost redus cu 50% și pînă la sfîrșitul anului curent se va înjumătăți din nou. Și aceasta în condițiile în care SUA și Uniunea Europeană finanțează o serie de proiecte. Fizica nucleară se prezintă similar, iar cei mai buni experți lucrează acum în Occident sau aiurea. Bugetul Rusiei consacră pentru știință doar ceva mai puțin de 0,5% iar numai 17% dintre cercetători au un salariu superior minimului vital (v. *Science et Vie* din martie 1995)

Fără îndoială, răspunderea acestei situații revine, pe de o parte guvernelor țărilor ex-socialiste, care n-au putut stăpîni și dirija corect fenomenul de trecere la economia de piață. Dar, oricare ar fi cauzele, nimeni nu poate păstra integral corpul cercetare-dezvoltare fără debușee reale. Bugetul de stat are alte priorități, fie ele artificiale, ca cele de menținere pe picioare a sectorului de stat falimentar, în loc de a se trece la privatizarea de masă, ce se tot târăgănează și amîna. Nici un guvern care târăgănează liberalizarea economiei nu are mijloace financiare pentru a susține cercetarea și proiectarea.

Trebuie să adaug, pe de altă parte, că în anii '80 ai puterii comuniste, eficiența cercetării proiectării era extrem de redusă, iar la momentul adevărului era fatal ca mutații

importante să zguduie acest sector. Idealizarea situației de dinainte de '89 ar fi falsă și dăunătoare. Cum și eu am lucrat în țară mulți ani în cercetare-proiectare, îmi amintesc de "sarcinile" trasate de C. Dăscălescu de a se face "siguranțe care nu ard", sau de cele ale lui Ceaușescu referitoare la conceperea de conductoare de fier în loc de cupru, în ciuda oricărui principii fizice.

Mai este de adăugat că o parte a corpului de cercetare-proiectare era obișnuit cu lipsa de eficiență, cu vaca de muls bugetară și că după 1989 s-a adaptat extrem de greu la economia de piață, fie ea doar parțială, așa cum am putut personal constata la fața locului. Răspunderile trebuie deci divizate, așa cum am văzut, neexistînd doar o cauză unică, responsabilitatea esențială revenind însă guvernelor și forurilor legislative de după 1989.

De aceea, eu nu pot fi de acord cu caracterizarea rapidă a Ministerului Cercetării și Tehnologiei (MCT) ca "parțial cimitir al foștilor CNST-ști" și iată de ce. După 1989, m-am deplasat de mai multe ori la București, în calitate de expert PNUD, lucrînd cu institute de cercetare-proiectare și cu conducerea Ministerului de resort.

În ce privește conducerea MCT, aceasta este constituită din persoane integre, care se străduiesc incontinuu nu numai să asigure supraviețuirea cercetării (fundamentale, culturale, ingineresti-aplicative etc), dar pe cît posibil să asigure o apropiere de Europa. MCT a asigurat în acești ani finanțarea a cca 50% din activitățile de cercetare dintr-un fond de 1% din cifra de afaceri a întreprinderilor, iar de la mijlocul lui 1994 de la bugetul de stat, potrivit recomandărilor Consiliului Europei. Fonduri europene pe diverse programe (Phare, Copernicus, Eureka etc) au fost puse la dispoziția cercetătorilor. O luptă aspră cu Ministerul de Finanțe și comisiile parlamentare a permis menținerea unui nivel, sub necesități - este drept, dar cu mult peste ceea ce s-ar fi întîmplat dacă MCT nu exista, sau dacă era condus de afaceriști ori incapabili.

Fondurile de cercetare sunt distribuite pe tematici prioritare, de comisii de specialitate, din care fac parte și cercetători, iar nu în mod administrativ-birocratic. MCT a organizat expoziții naționale ale rezultatelor cercetării și inventicii, tocmai pentru a sensibiliza forurile politice cu caracter de decizie în privința finanțării cercetării. Rezultate ale cercetării au fost expuse în Occident în mai multe ocazii, au fost distribuite burse de specializare în străinătate. Este mult? este puțin? Este - zic eu - merituos, în orice caz.

Aș vrea să mai adaug că presa din țară a făcut multe referiri la scandaluri în care au fost implicate mai toate ministerele și nu cunosc nici un caz în care MCT să fi fost măcar bănuțit.

Ar trebui să ne mire că în România mai sunt și unii care se străduiesc să facă treabă? Eu cred că nu, iar criticile sper să fie îndreptate către adevăratele acuzații ale altor situații rele, grave, din țară.

Pr. dr. D.F. LĂZĂROIU

**ABONAȚI-VĂ
LA LUPTA**

Țara în care pseudo-comuniștii au urmat pseudo-comuniștilor...

☛ O bătrânică din București s-a spovedit "României libere" (6 IV) : are o pensie de 38.000 lei. Bună. Plătește 18.000 lei întreținerea locuinței. Și-și mai poate cumpăra chiar și 4 kg. de mere spaniole (5000 lei kg). În rest, zîmbește...

☛ Suprafața arabilă a țării este de 10 M ha. Din acestea, 5 M ha sunt supuse eroziunii solului, nepermițând exploatarea competitivă. Bugetul sărac al dlui Văcăroiu nu permite lucrări de ameliorare.

☛ Dar îi permite alte investiții. Strângem cureaua să ne apărăm granițele. După vizita delegației Atlanticului de Nord, într-o conferință la MAE, s-a anunțat vestea cea bună: România a semnat un acord pentru cumpărarea de echipament militar din SUA, inclusiv patru avioane de transport Hercules (România liberă 6.IV). În industria de armament autohtonă, e drept supradimensionată, comenzile nu reprezintă la ora actuală decît 10% din capacitate, iar 60% din personal se află în șomaj tehnic. Dar, ca să înghete dușmanii care se pregătesc să ne invadeze, refuzăm și industria europeană.. Doi iepuri dintr-un foc, și acela răitacit.

☛ În paralel, accelerăm reforma. Cu ritmul actual, ultimele certificate de proprietate vor ajunge la destinație în 2004 (România liberă, 15.IV)

☛ În acest timp, unii se descurcă falsificînd "carnete de marinari" la Constanța și în alte regiuni. Autorii: ofițeri din căpitania portului, directori și întreprinzători care au acordat diploma chiar și unor săteni din Vrancea. Pentru numai 500\$. La nevoie se accepta și milionul de lei. Fiindcă un carnet de marinar (fără a ști înota) e echivalent cu un pașaport. Așa au ajuns în Italia 15 000 de români (România liberă 6. IV)

☛ Bucureștii nu are port, în schimb e confruntat cu o acută criză de apă. Normal,

specialiștii de-clară că pierderile în rețelele de distribuție sunt numai de 50% (România liberă, 7.IV)

☛ Tot pentru întărirea candidaturii europene, Consiliul Național al Audiovizualului a aprobat cenzura emisiunilor prin cablu. (Ca să nu intre dușmanii pe acolo). Iar Senatul a votat Codul de procedură penală care, la art. 91, legalizează interceptarea convorbirilor telefonice... Bieții băieți, ce treabă-i așteaptă.

☛ Europa liberă ne informa în 13 IV că, între timp, ne aliniem la (unele) norme europene: viteza de trafic pe magistrala feroviară București-Constanța a fost ridicată la 160 km pe oră. Dar fără asigurarea condițiilor tehnice necesare. Pe 12 IV un tren de călători s-a ciocnit cu o cisternă petrolieră desprinsă dintr-un tren de marfă în stația Dragoș Vodă, jud. Constanța. Bilanț : 23 vagoane deraiate, 1 mort și 18 răniți. Confederația sindicatelor din transporturi reamintește că au fost întrerupte, încă de anul trecut lucrările de reparații feroviare. Cum se pare că un macaz se blocase, sigur că se va căuta acarul.

☛ Luptînd contra superstițiilor, Adevărul din 14 IV scria că nu trebuie să credem într-o săptămînă neagră a transporturilor române: ieri, maneta Airbusului, acuma macazul.... Nu, simple coincidențe.

☛ La 10 IV, Europa liberă vorbea despre starea truselor chirurgicale din toata țara care deseori nu pot fi sterilizate corect din cauză că instalațiile nu produc presiunea necesară. Iar sîngele adus la spitale de la donatori e testat după posibilități. De altfel, liderul Uniunii Sindicale din Bihor, Vasile Badic, care a făcut greva foamei începînd cu 6 martie (fiindcă cei din rețeaua sanitară nu pot primejdui viața bolnavilor cu alte forme de protest) spunea că "de nouă luni de zile nu mai avem seringi de unică folosință, în vreme ce în țară bîntuie virusul HIV".

☛ Declarația directorului Inspecției sanitare Teleorman: nici o piață din județ nu are autorizație sanitara (România liberă, 8.IV) Și ce, a murit cineva?

☛ Direcția sanitară a județului Alba a semnalat o listă lungă de boli care au afectat copiii din Zlatna, apreciînd că indicele de poluare din zonă este de 4,93. Un grup de medici specialiști din Cluj, împreună cu o delegație a Agenției pentru Dezvoltare a SUA, în vizită la Zlatna, au

recoltat sînge de la copiii din oraș: procentele de plumb depășesc de mii de ori limitele maxime admise (România liberă, 18 IV) Liniștiți-vă. Nu s-a anunțat nici o vizită a Președintelui la Zlatna.

☛ În schimb D-sa a fost la Primăria Capitalei, vizită descrisă în Expres Magazin (11 IV). Prilej ca marele om de stat să îmbogățească istoria cu o altă distinsă frază: "Există niște nenorociți care merg și reclamă la forurile mondiale". Nerecunoscătorii!

☛ Continuîndu-și vizitele de lucru, președintele a fost pe 10.IV la Spitalul Clinic Universitar Municipal București, însoțit de primul ministru, președintele Senatului, parlamentari, miniștri și numeroși oameni ai muncii (care au rămas afara, accesul în incintă fiind interzis încă din ajun). Dr. Iulian Mincu a rostit în sala decorată festiv discursul de primire. Cu emoție. Din motive de economie nu s-a inventat nimic original, perpetuîndu-se obiceiurile Predecesorului. Dl I.Iliescu, mai modest decît N.C., a ținut o scurtă alocuțiune cu ocazia căreia a mai adăugat o perlă la tezaurul cultural republican : "Noi, de regulă, trăim foarte des fără să gîndim..." (România liberă, 11 IV). Volumul cu extrase din gîndirea D-sale va fi un succes de librărie.

☛ Adevărul din 15 IV reamintea, pe pag. 1, art. 16 din Constituție: "Nimeni nu e mai presus de lege". După care se întreba de ce Dl N. Văcăroiu ascunde lista locuințelor de protocol, motiv pentru care Comisia parlamentară nu-și poate termina raportul asupra gravelor ilegalități comise de parlamentari, miniștri și alți demnitari (cinstiți) care dețin cîte 2-3 locuințe de stat. Gurile rele spun că se așteaptă votarea legii care să le permită ocupanților abuzivi să le cumpere. Legal.

☛ Un jurnalist imprudent (se pare că era înarmat cu un aparat fotografic) a fost amenințat cu pistolul la tîmplă și bătut de un necunoscut, după ce acesta trăsese un foc în aer. Privitorilor uimiți le-a adresat un gingaș "vă împușc pe toți, javrelor". Ziua, în centrul Capitalei. Cu pistolul în mînă i-a dus apoi pe toți spre un bloc din apropiere, unde, la intrare, se afla un plutonier major de poliție. O să rideți: agresorul a intrat liniștit, ca la el, iar "omul legii" a refuzat să divulge numele său celor rămași afară (România liberă, 13 IV). Fapt divers.

☛ O persoană particulară poate scoate din țară, fără acte justificative, echivalentul a 1000 \$ (România liberă, 19 IV)

☛ În aplicarea acordului de la Schengen, zborurile destinate țărilor din afara Uniunii Europene, deci și România, se fac toate de la aeroportul Paris Ch. de Gaulle - Roissy 2 B.)

Șerban DEMETRIU

Cursul valutar pe 26. IV 95 :
1 \$ 1873 lei, 1 DM 1358, 1 FF 389

OARE ȘI MIE ÎMI ASU UTĂ TELEFONUL ?

Colocviul italo-român de la Veneția

Între 6 și 10 martie s-a ținut la Veneția, sub egida prestigioasei Fundații Giorgio Cini, Universitatea Ca' Foscari și Institutul Român din Veneția, Colocviul de studii italo-român intitulat "Italia și România - două popoare și două istorii față-n față". Desfășurat în noile condiții de după Revoluția din Decembrie, colocviul de la Veneția a fost unanim apreciat drept cea mai reușită manifestare cultural-științifică italo-română, depășind prin amploare, varietate tematică și număr de participanți (cca 50), absolut tot ce s-a făcut în acest domeniu în ultimii 50 de ani.

Înainte de orice, însă, importanța reuniunii a constat chiar în principala ei caracteristică: libertatea. Libertatea fără de care nu există știință în general și științele umaniste în special. Libertatea nu numai sau nu a fost cea a partenerilor italieni (de care ei se bucurau și înainte de 1989, dar pe care însă, din diferite motive - mergând de la oportunitatea la oportunistism - nu toți și nu întotdeauna o onorau, așa cum, uneori, ar fi fost de dorit...), cât și - în primul rând! - libertatea specialiștilor români veniți din țară. Iată marea noutate! Un astfel de colocviu, înainte de decembrie 1989, ar fi fost cu neputință de conceput - ori, umplut cu participanți inventați în cabinetele de partid și aleși "pe sprinceană", s-ar fi transformat, mai ales în capitolele atingând actualitatea, într-un simplu, penibil, exercițiu al artificialității și retorismului calp.

Or, acum s-a vorbit și despre exil (argument odinioară tabu!) și despre dificultățile comprehensiunii lui în climatul politic italian, dominat de marxiști, mai ales din "teribilele decenii 6 și 7" (Roberto Scagno), despre literatura disidenței și despre confiscările Securității, cu exemplificarea cazului Noica și al dosarelor sale recent restituite de către SRI lui Gabriel Liiceanu (Marco Cugno)... S-au făcut referiri clare la persecuțiile Bisericii Române Unite (Marian Papahagi), la lupta și la rezistența anticomunistă, s-a dat cuvenita apreciere unor iluștri exilați români care, precum regretatul prof. Mircea Popescu, de la Roma, au muncit înfruntând ingratitudea și ostilitatea (establishment-ul intelectual îi socotea "fasciști") pentru promovarea culturii române - dar și al adevărului despre România totalitară - în Italia, un tărâm occidental mai greu decât altele, din cauza îndelungatei hegemonii stângiste...

Întîlnirea de la Veneția își are originea în acțiunea conjugată a două personalități românești: prof. Paul Cornea, decanul facultății de Litere din București (care a înfățișat încă de acum doi ani un prim proiect colegilor venețieni) și dr. Coriolan Babeți (cărui a-i revenit munca la fața locului), dinamicul și inimosul director al Casei Române din Veneția, devenită, după 43 de ani de paragină, prin eforturile sale, Institutul Român de Cultură Umanistă, neîndoios, cea mai bine integrată instituție culturală română din străinătate. Cu atât mai inexplicabilă apare, deci, înlocuirea "tambour battant" a dlui Babeți cu dl. Paul Everac, tocmai înaintea colocviului pregătit de el și a Bienalei unde este comisar... Gestația colocviului a fost lungă și nu lipsită de unele penibile adversități...

Lucrările colocviului s-au articulat în două mari secțiuni, egale ca durată, și împărțite după

critériul cronologic. Secțiunea întâi, intitulată Coordonate italo-române în secolele de mijloc, a acoperit primele două zile și jumătate și a fost găzduită de Fundația Cini. S-au tratat aici chestiuni legate de istoria Evului Mediu propriu-zis (care, convențional, în occident, se consideră încheiat odată cu descoperirea Americii) și de secolele XVI-XVII, când, pentru spațiul românesc și pentru întreaga arie ortodoxă a continentului, epoca medievală continuă. S-a ales deci o soluție optimă de compromis pentru o abordare corectă a relațiilor italo-române, care, să nu uităm, erau totodată și niște autentice relații "Est-Vest"... A doua secțiune, intitulată Italia și România în Europa Modernă, a ocupat ultimele două zile și jumătate și a avut loc în magnifica Aula Magna rococo a Universității Ca' Foscari din Ca' (= casă, palat) Dolfin. Problematicele pusă în discuție a acoperit nu numai sec. XIX și XX, ci și sec. XVIII care, și pentru Principatele Dunărene - acum că și istoriografia noastră s-a eliberat de chingile ideologice ale marxismului - poate fi pe drept cuvânt socotit măcar un prelude al modernității, cel puțin din punct de vedere cultural...

O originalitate bine venită a acestui colocviu o constituie faptul că toate lucrările s-au desfășurat în plen și nu pe secții, astfel încît, deși abordarea era multidisciplinară, de la istorie (partea leului!) la literatură, de la istoria artei la lingvistică, de la arhitectură la arhivistică etc., fiecare a putut să asculte pe ceilalți ca într-un adevărat carusel științific, în cea mai strictă și mai profitabilă reciprocitate profesională, toți avînd cîte ceva de învățat...

Indiscutabil, personalitatea cea mai remarcabilă, prezentă la Colocviul de la Veneția, a fost aceea a prof. Geo Pistarino, decan emerit al Facultății de Litere de la Universitatea din Genova, fost rezident, și foarte vechi prieten al țării noastre și al istoricilor ei. În vîrstă de 78 de ani, el este fondatorul și totodată șeful charismatic al veritabilei școli formate în ultimii 30 de ani în jurul său, ce studiază colonizarea geneveză din evul mediu în Mediterana, Levant și Marea Neagră. La acest din urmă capitol, activa școală a prof. Pistarino, care a dat cîteva nume de frunte în cercetarea istorică italiană (strîns legată de școala bizantinistului francez Michel Balard, profesor la Sorbona, un alt prieten al istoriografiei românești), urmează jaloanele fixate încă din anii '20 de marele nostru istoric George Brătianu, autorul, în condițiile dramatice ale anilor '48-50 și ale domiciliului forțat - anticamera închisorii din care avea să nu mai revină niciodată - a magistralei monografii a Mării Negre (apărută abia în 1969, în condiții de exil, la München, după ce fusese rocambolesc scoasă din țară de părintele Vitalien Laurent, un cunoscut bizantinist francez care a lucrat mulți ani - chemat de Nicolae Iorga - în România), concepută paralel, dar pe aceleași principii, cu celebra "Mediterana" pe care o redacta în aceiași ani mai fericitul său coleg francez Fernand Braudel, - prima versiune: 1949 - lucrare simbol a școlii de la Annales și al faimoasei "Nouvelle Histoire", de care amîndoi erau legați.

Printre participanții români care s-au distins prin contribuții substanțiale, amintim pe universitarii și cercetătorii din institutele de specialitate (literatură, istorie, istoria artei): Mircea Angheliescu, Ion Bulei, Grigore Brîncuș, Paul Cornea, Ștefan Delureanu - un om care a suferit excluderea comunistă pe propria-i piele - Mihaela Mancaș, Dan Horia Mazilu, Eugen Negrici, Daniel Barbu, Nicolae Săbău, Tereza Sinigalia, Mihai

SIMPOZIONUL DE LA SIGHET

A treia ediție a Simpozionului Sighet se va desfășura între 8-11 iunie, sub titlul "Dictatura comunistă - între rezistență și represiune". Cele trei teme ale comunicărilor vor fi: 1. Represiuni împotriva țărănimii; 2. Rezistența armată din munți contra instaurării regimului comunist; 3. Deportări, exoduri, emigrări.

Vor fi reprezentate în premieră două filme: unul despre lagărul de la Periprava, celălalt despre rezistența în munți.

Vor participa istorici, cercetători, martori ai istoriei, din România, precum și din alte 13 țări (Republica Moldova, Bulgaria, Albania, Ungaria, Slovacia, Polonia, Letonia, Rusia, Ucraina, Franța, Norvegia, Anglia, Germania).

Comunicările vor avea un caracter argumentat și se vor înscrie strict în tematica din acest an a simpozionului.

Invităm și pe această cale pe cei dornici să se înscrie la cuvînt cu comunicări să anunțe pînă la 10 mai a.c. (data poștei) titlul și durata, pe adresa: Fundația "Academia Civică", căsuța poștală 22-216, sector I București, cu mențiunea "Pentru Simpozion". După această dată înscrierile nu vor mai putea fi luate în considerare.

Zamfir...

Prezența italiană a fost realmente la cel mai înalt nivel posibil: Geo Pistarino, Lorenzo Renzi, Domenico Caceamo, Francesco Guida, Cezare Alzari, Gianfranco Giraud, Lauro Balletto, Enrico Basso.

În grup compact s-au prezentat profesorii care astăzi răspund în universitățile italiene limba, literatura și cultura românească: Marco Cugno (Torino), Teresa Ferro și Celestina Fanelli (Udine), Giuseppe Piccillo (Catania), Roberto Scagno (Padova), Luisa Villmarin (Roma) - a lipsit din motive de boală numai Bruno Mazoni (Pissa); acestora li se adaugă universitari de origine română Gheorghe Caragiani (Roma), Marinella Lörinczi-Angioni (Caligari), Alexandru Niculescu (Udine) și semnatarii acestor rînduri (Milano).

În concluzie, o întîlnire italo-română la care, dacă pentru prima oară am avut satisfacția de a nu consemna prezența unor nechemăți, notorii colaboraționiști ai vechiului regim, de genul I.C. Drăgan (și nu numai el!), n-am putut decât regreta absența, din diferite motive, a unor iluștri savanți din țară, precum Șerban Papacostea, directorul Institutului de Istorie N. Iorga, modernistul Ar. Dușu, medievistul Andrei Pippidi, bizantinistul Șerban Tanașoca, Remus Niculescu sau acad. Al. Zub, directorul renumitului Institut de Istorie Xenopol din Iași, cu toții pe lista inițială a invitaților..., a unor specialiști de talia lui Andrei Pleșu, a comparativistului Adrian Marino, poate personalitatea științifică românească cu cea mai mare audiență și autoritate în străinătate.

În timp ce absența primei tagme nu este cel din urmă merit al acestui reușit colocviu, prezența ultimilor, în schimb, ar fi conferit acel plus care separă nota maximă de magna cum laude!

Adrian NICULESCU

□ Dieceza Română Unită de Maramureș face apel la toți cei care l-au cunoscut pe **Episcopul unit Alexandru Rusu**, din perioada de păstorie și de detenție, să-i trimită declarații sub prestare de jurământ, documente și orice informații de natură să contribuie la întocmirea dosarului său de canonizare. În finalul declarației se va scrie "Jur în fața lui Dumnezeu că declarația mea corespunde adevărului". Toate documentele vor fi trimise pe adresa Pr. prof. Alexandru Sechel, Vicar general al Episcopiei Române Unite, Baia Mare, str. Vălculeț nr. 50 cod 4800.

□ După știrile centralizate la Ministerul de Externe, în lume există 250 de comunități române ortodoxe. Direcția din MAE care se ocupă de relațiile cu românii de peste graniță (în afara celor din Basarabia și nordul Bucovinei) este condusă, din ianuarie 1995, de Ioan Bar, fost consul la Paris și care a participat la vizita președintelui Iliescu, din noiembrie 1994, la Biserica Ortodoxă Română din strada Jean de Beauvais.

□ Din ianuarie 1995, din inițiativa Patriarhului Ecumenic Bartolomeu I, funcționează, pe lângă Uniunea Europeană, Biroul Bisericii Ortodoxe, care reprezintă pe cei 200 de milioane de ortodocși. Biroul este patronat de Î.P.S. Pantelimon al Belgiei iar conducerea sa este asigurată de Pr. Emanuel Adamakis.

□ Pe inscripția Bisericii Armeanesti din centrul Iașilor scrie că temelia bisericii a fost pusă în 1395. Este și data de naștere a orașului. Dar, pentru ca armenii să se stabilească în număr atât de mare într-o localitate îndepărtată de țara lor și să-și construiască aici o atît de costisitoare și impunătoare biserică, trebuie ca acea localitate să fi existat deja și să fi avut o populație numeroasă. Faptul că tradiția orală vorbește despre această biserică și ca despre una care a înlocuit-o pe cea de care armenii fuseseră deposedați, cu hramul Sf. Sava, ar trebui să împingă dovezile de existența ale orașului cu cel puțin un secol mai devreme.

(*) Buletinul săptămînal **Viața Cultelor** este publicat la București de editura **Tradiția și redactat de Vera Maria Neagu**. În aceasta editură a fost publicată "**Revoluție și Contrarevoluție**" de Pino Correa de Oliveira, la a cărei lansare, care a avut loc la sediul PNTCD, a participat și ambasadorul Braziliei la București.

a Protopopului Benjamin Joukoff adresată dlui N. Mioc, referitoare la amînarea Adunării Generale de la Biserica Ortodoxă Română din Paris

Am primit astăzi scrisoarea dvstră din 20 aprilie, în care îmi dați informații despre reuniunea ținută în aceeași zi, la invitația dlui Băcioiu. Am primit, de asemenea, raportul dlui Băcioiu, semnat și de dnii Caulea și Ionițoiu.

Mă asigurati de grija pe care o aveți de a face tot ce vă stă în putință pentru ca pregătirea și desfășurarea Adunării să se facă în cele mai bune condiții posibile. Totuși, spuneți dvstră, nu doriți să vă implicați mai mult decît este necesar, pentru a evita astfel tensiunile și contestările inutile. De fapt, un asemenea angajament nu este suficient de precis și se poate preta la tot felul de interpretări.

Dimpotrivă, limbajul faptelor arată că, în tentativa mea de conciliere, manifestată concret în ultimul timp prin: - misiunea încredințată unui comitet de 6 membri, sub responsabilitatea dlui Cădere, în vederea pregătirii Adunării Generale, - misiunea încredințată dlui Băcioiu de a organiza întrunirea Adunării - n-am înregistrat decît eșecuri. Din ce cauză? - După mine, există două motive principale: unul de principiu și celălalt practic.

Motivul de principiu este că dvstră înșivă și colegii dvstră apropiați ați încetat să mai considerați ca obligatorii dispozițiile luate în numele S.S. Mitropolitului Vitaly în 11 februarie, ca și în 19 aprilie.

Dacă, la începutul punerii în practică a dispozițiilor din 11 februarie, Părintele Mihai Constandache considera aceste dispoziții ca incontestabile (declarîndu-mi, cînd i-am sugerat sa convoace Consiliul, că știe să citească textele și ca nu era el cel care putea face o asemenea convocare), cu timpul și cu o nouă evaluare a situației, el vi s-a impus ca adevăratul șef, în această perioadă în care întreaga putere fusese încredințată Părintelui Radu Apostolescu. Aceasta s-a manifestat în diverse feluri despre care ați vorbit chiar dvstră interlocutorilor pe care i-ați avut.

Motivul practic este că toate tentativele de conciliere și de organizare a Adunării Generale au eșuat datorită opoziției dvstră de a comunica listele persoanelor din Asociație care puteau vota.

Toate divergențele înregistrate în misiunea Cădere și-ar fi găsit soluționarea și eu m-aș fi conformat, dacă n-ar fi existat la origine blocajul asupra listelor.

Cît despre misiunea încredințată, în numele

Mitropolitului, dlui Băcioiu, ea ar fi ajuns la organizarea Adunării Generale în cele mai bune condiții, incontestabile pentru viitor, dacă n-ar fi existat blocajul asupra listelor.

Scrisoarea dvstră mărturisește graba de a studia listele cu Dl. Băcioiu, cu condiția să fie de față și cîteva persoane din Biroul Consiliului. Cum pot fi folosite acum aceste bune intenții, cînd termenele pe care le-am decis împiedică orice punere la punct a acestor liste?

Am auzit de nenumărate ori invocarea legii Informatică și Libertate pentru a justifica păstrarea listelor. Invocarea aceasta se poate referi la "indiferent cine" sau la "un oarecare" cum spuneți în scrisoare. Dar, în acest context, pe de-o parte, Comitetul Cădere nu era alcătuit din "indiferent cine", pentru că era numit de mine, ca reprezentant al episcopului dvstră, Mitropolitul Vitaly, și, pe de altă parte, Dl. Băcioiu era desemnat să organizeze Adunarea în numele S.S. Mitropolitului Vitaly și era mandatat să îndeplinească o sarcină precisă în viața Comunității dvstră, deci nu era "un oarecare".

În legătură cu misiunea dlui Băcioiu, prima dvstră reticență în a-i comunica listele se bazează pe aparenta imprecizie a rolului său. Totuși, după precizarea respectivă, ați continuat să nu-i comunicați listele, cu ocazia reuniunii din 20 aprilie, deși v-ați angajat, între timp, să o faceți. Cum pot fi luate în considerare, în aceste condiții, argumentele pe care le avansați?

Este de neînțeles reticența dvstră de a afișa listele în seara de 20 aprilie, cum v-a cerut dl Băcioiu. În ciuda grijii laudabile de a nu-i tulbura pe credincioși în Săptămîna Sfințită, cunoașterea listelor ar fi fost productivă tocmai cu ocazia unei mari aluene de credincioși. În acest fel, punerea la punct a listelor a fost grav zădărnicită. Iar termenele, acum prea apropiate, fac ca aceasta punere la zi să devină practic imposibilă.

În general, dispozițiile venite de la autoritatea episcopală, luate în 19 aprilie, ar fi trebuit sa găsească în fiecare membru al Comunității dvstră, interesat de binele general, un ecou pozitiv și graba de a contribui la realizarea lor aducînd o susținere deschisă și sinceră misiunii de organizare, încredințată dlui Băcioiu, și nu de a-i discuta, amîna și împiedica misiunea.

Fiindcă toate măsurile luate pînă acum de autoritatea episcopală, pe care o reprezint, viza numai binele întregii Comunități, în spirit pastoral, în bunăvoință pentru toți și adevărată democrație.

Aștept să respectați întocmai autoritatea episcopală, pe care Comunitatea dvstră a acceptat-o liber, acum aproape 40 de ani, și care i-a protejat libertatea atît de deplin pînă în zilele noastre.

Vă rog să nu vedeți în răspunsul meu nici un sentiment personal. De mult aveam, în ce vă privește, atîta simpatie încît l-am întrebat cîndva pe Părintele Mihai de ce nu v-a hărăzit preoției.

Cred că această scrisoare trebuie să fie deschisă, pentru a furniza doritorilor o explicație referitoare la amînarea Adunării Generale la o dată ulterioară, care să permită de a proceda corect la organizarea ei.

Al dvstră în Cristos,
Benjamin Joukoff
(Villemoisson, 25 aprilie)

PRO BASARABIA și BUCOVINA-1975-1995

Colocviul "De ce nu se face reîntregirea?..."

10-11 iunie, Aula Universității Facultatea de Drept Bd. Kogălniceanu, 64 București

Colocviul este patronat de M.S. Regina Ana și are ca invitați de onoare pe Emil Constantinescu, Corneliu Coposu, Doina Cornea, David Funderburk, Octavian Paler și Petre Mihai Băcanu.

Vor vorbi: Nicolae Lupan, Neagu Djuvara, Gh. Tatomir, Ioan Gherman, Cicerone Poghirce, Banu Rădulescu, Dinu Zamfirescu, Octavian Ghibu, Hristu Candroveanu, Anatol Albu, Victor Bârsan, Gellu Caraza, Viorica Moisiuc, Sorin Roșca Stănescu, Nicolae Bănică-Ologu, Vasile Tărățeanu, Gheorghe Anca, Victor Frunză, Alexandru Zub, Serafim Fădor, Alex. Paleologu, Jipa Rotaru, Iurie Roșca, Constantin Ticu Dumitrescu, Boris Samochiș, Anghel Popa, Ion Varlam, Ion Filipciuc, Mihai Cojocar. Cei care nu pot participa la Colocviu pot trimite mesaje sau sugestii la adresa: Gellu Caraza, Drumul Taberei 27, Bl. Z 33, et. 10 ap. 62, 72622 București.

PENULTIMA ORĂ

■ "Le Figaro" din 22 aprilie, citind statisticele Oficiului francez de protecție a refugiaților și apatrizilor (OFPRA) constată că "Anul 1994 s-a caracterizat printr-o puternică creștere a cererii de azil europene (+10%) în mare parte datorată progresiei cererilor românilor (+ 48%), în timp ce cererile celor proveniți din alte continente au scăzut." În 27 aprilie, același cotidian titra "Aflux de români la Lyon". E vorba de cca 400 de țigani care "au început să pună serioase probleme municipale". "În România nu se mai poate, orice ar fi, nu mă întorc", spune un tânăr țigan din Timișoara, ajuns în Franța prin Ucraina, Polonia și Germania. Departamentul Rhône a înghițit deja, în 1994, 4200 de persoane sosite din România - care au cerut azil politic și a căror situație încă nu este rezolvată - grație unor rețele subterane de imigrare. Mulți sosesc din Craiova, alții din Germania, unde n-au primit azil. Răspunsul la cererea de azil va fi în 95% din cazuri negativ, termenul de examinare al dosarului fiind de cca 3 luni. Cerșitul e practica curentă, "climatul se deteriorează" și locuitorii sunt exasperați de această invazie.

Cu ocazia centenarului nașterii lui LUCIAN BLAGA

CASA ROMANEASCA
în colaborare cu Centrul Român de Cercetări
din Paris și cu Lectoratul de română de la
Universitatea Paris IV

Anunță conferința prof. NICOLAE BALOTĂ, intitulată
"Lucian Blaga poète et philosophe, à cent ans de la
naissance", care va avea loc vineri, 12 mai, la ora 18.

la Universitatea Paris IV -
Grand Palais 75008 Paris
Intrarea prin 4, Cours la Reine,
colț cu Av. W. Churchill (Metro Clemanceau)

Acțiunea Casei Românești este organizată în
coordonare cu Fundația Alianței Civice, în cadrul
unui vast program de comemorări, între 28 aprilie și
28 mai, la Cluj, Lancreăm, Iași, București, Köln,
München. Totodată, în cadrul seminariilor de limba și
literatură română de la Universitățile din Lisabona,
Varșovia, Praga (orașe în care Lucian Blaga a
funcționat ca diplomat) vor avea loc seri omagiale.

Lectoratul de română al Universității Paris IV

Anunță conferința Prof. dr. MONICA SPIRIDON
(Universitatea București), intitulată "Mircea Eliade un european
du XX siècle", care va avea loc miercuri, 17 mai, la orele
13,30, în sala 3 bis, la Universitatea Paris IV -
Grand Palais 75008 Paris intrarea prin 4, Cours la
Reine, colț cu Av. W. Churchill (Metro
Clemanceau).

CASA ROMANEASCA

120 bis, rue Haxo, 75019 Paris
(Metro Télégraphe sau Porte de Lilas)

Doamna SANDA STOLOJAN va ține ambele sale
conferințe "Le crépuscule de la liberté en
Roumanie - "Jean Mouton (1939-1963) : un
regard sur Bucarest pendant le dernière guerre et
l'armistice" și " Marcel Fontaine, l'image à l'heure
du réalisme soviétique" sâmbătă, 27 mai 1995, la
ora 17.

Anunță amânarea conferinței dlor arhitecți Michel Tanase și
Bruno Demay, prevăzută pentru data de 20 mai, pentru 17 iunie.

Ima de Hillerin Georgescu Paravents

Exposition du 3 au 28 mai
tous les jours de 14h au 18h,30
Galerie du Cheval de Sable

17 rue Fr. Miron 75004 Paris (Metro St. Paul)
l'artiste serra présente le 11 mai

DECESE

Maria Florica Rosetti; Maria
Crevedia; dr. Traian Sofronea;
ing. dr. doc. Ioan Z. Lupe; Ion
Rotaru; Elena Constantinescu
(Tănăsescu); Maria Aneta
Ioniță; Vasile Seceleanu;
Steluța Deneș; Alexandru
Cazacu; Daria Bucur; prof.
Radu Tătaru; Ioan Nicola;
Ionescu Ion; Cornel Rilă; Ion
Dumitrescu; Steliana
Moldoveanu; veteran de
război Dimitrie Ionașiu; prof.
Dumitru Anastasiu;
Nicolcioiu Andrei; Nicolae
Mihalache; Didi Marinca;
Traian Cherciu; Florin
Năsoiu; ing. Ioan Terzea;
Gelu Pașeanu; Asineta
Niculescu; Viorica Prisăcari;
Octavian Stoica; Zenaida
Mădescu; Dragnea Țuligă;
ing. Nicolae Udrescu; Petre
Mihălcescu; prof. Andrei
Voinu; Angela Elena
Paraschiv; Lica Agrafia;
Alexandru Teodorescu;
Maria Deheleanu; dr. Camelia
Pena; Dumitru Dragomirescu;
Eugenia Barhaș; Nicolae
Mihoci; Dorina Mihalache;
Ana Cracea; Ecaterina
Constantinescu; veteran de
război Ovidiu Costinescu; arh.
Nicolae Teodorescu;
Constanța Răzmeriță;
comandor col. ing. Gh.
Chiriță; Elisabeta Văceanu;
Pia Furtună; Silviu Basca; dr.
ing. Dumitru Nichita
Nestorescu; Ion Moldoveanu;
Mihai Bârcă; Minodora
Ciochină; Gh. Nicolaescu;
Ioana Prundiș; Ileana
Barabas; Corneliu Tânjala.

NATURALIZARI

"Journal Officiel", 30 aprilie
1995 publică numele urmă-
toarelor persoane născute în
România, care au obținut
naturalizarea franceză: Gabriel
Barcovschi, născut la București;
Daniela Irimescu, născută la
București.

Ana Blandiana
Imitație de coșmar
Editura "Du Style"

Mircea Cărtărescu
Lulu
traduit du roumain
par Hélène Lenz
Ed. Austral, 190 p. 130 F

Arh. Gheorghe Leahu
"Bucureștii dispăruți"
Ed. Arta Grafică

H. R. Patapievici
Cerul văzut prin lentilă
Ed. Nemira

le combat

Directeur: Michel Korné 7/05/95
ISSN 1148 - 7321

NUMERO 245

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:

FRANCE FRF 250
EUROPE FRF 300

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit:
DEM 100 - CHF 90 - GBP 35

Par avion :

AMERIQUE
AMERIQUE DU NORD FRF350
ISRAEL
AMERIQUE DU SUD
ASIE FRF 450
AUSRALIE

USA 60 ou équivalent

USA 70 ou équivalent

125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 270152 F
Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris

LES ADVERSAIRES DE LA PRIVATISATION

par Michel Korné

La réticence du pouvoir politique roumain à procéder à la privatisation des entreprises d'état, a été souvent évoquée mais jamais totalement expliquée. Il était certes évident que les anciens communistes, formés dans une économie dirigiste, dont ils connaissaient les rouages, ne pouvaient s'adapter à la concurrence et craignaient de ce fait de perdre le pouvoir, dans une économie libérale.

Néanmoins, nombreux sont les représentants du pouvoir officiel ou occulte, qui se rendaient compte qu'il n'y avait pas de retour possible à l'étatisation de l'économie. Pendant les cinq années qui se sont écoulées depuis l'assassinat des Ceausescu, ces derniers ont préféré placer des capitaux qui souvent ne leur appartenaient pas, dans des entreprises privées, nouvellement créées plutôt que de privatiser les entreprises d'Etat. Ces placements se faisaient directement ou par l'entremise de quelques banques dont les plus connues, sont la banque Tiriac du nom de l'ex-champion de tennis, et la banque Dacia Félix de Cluj.

Les deux ont fait souvent parler d'elles, à cause des liens étroits qu'elles avaient avec le pouvoir. Cela n'est guère étonnant puisque ce sont les organismes et les membres de l'ancienne et de la nouvelle nomenclature qui disposaient des capitaux.

Dacia Félix est connue non seulement pour ses liens avec le chef du parti d'extrême droite, Funar, qui est aussi le maire de Cluj, mais surtout parce que c'était la banque qui a financé, il y a deux ans, le soi-disant "Jeu d'entraide collectif" dénommé *Caritas*.

Attirés par quelques gros gagnants choisis parmi les personnages les plus corrompus du pouvoir, le jeu s'est soldé pour plusieurs centaines de milliers de petits épargnants, par la perte de leurs économies. Les petits épargnants n'ont eu que les yeux pour pleurer leur cupidité et leur naïveté, car la banque, qui avait encaissé des pourcentages substantiels, s'est bien gardée d'assumer la moindre responsabilité, laissant aux seuls dirigeants, insolubles, la charge de faire face aux créanciers.

Pour se diversifier Dacia Félix, finance aussi des entreprises mixtes ou les capitaux des anciens des actuels dirigeants, de l'ex-Securitatea et des membres de la nomenclature, s'associent ou se servent d'investisseurs étrangers pour mettre sur pied des entreprises appelées à prospérer en Roumanie, souvent grâce aux positions politiques détenues par les investisseurs roumains. Cette diversification serait bienvenue et ouvrirait des possibilités de développement aux petites et moyennes entreprises roumaines et mixtes, ainsi qu'à l'économie du pays, à condition que la concurrence s'exerce librement.

Malheureusement les investisseurs roumains se servent souvent de leurs positions pour l'enlever.

Par exemple, après l'accident de l'Airbus

survenu début Avril à Bucarest et qui s'est soldé par la mort de 60 personnes, le parti agrarien de la coalition gouvernementale a aussitôt demandé la militarisation de la compagnie aérienne Tarom. L'on retrouve dans cette proposition la mentalité communiste d'avant 1989 qui, pour "sauver l'industrie aéronautique roumaine de la faillite", demande à l'Etat de financer à fonds perdus la fabrication d'avions par le truchement de la "militarisation".

D'autres personnes proches du pouvoir sont plus réalistes. Il y a moins d'un an, en Août 1994, une société d'aviation franco-roumaine qui venait de se créer, recevait des avions en provenance des Etats-Unis, destinés au transport des passagers. La militarisation de la Tarom laissant à la compagnie d'Etat l'exploitation de lignes peu rentables, la nouvelle compagnie, pourrait s'approprier le trafic bénéficiaire.

Il ne fait guère de doute que les membres de la nomenclature roumaine comme de celles des autres pays de l'Europe du Centre et de l'Est, ne s'embarrassent guère des règles de la libre entreprise. Ils ne cachent pas leur attirance pour le capitalisme sauvage que leurs parents ont invectivé à l'époque du communisme et que l'actuelle génération s'efforce de mettre à profit sans scrupule.

Même si ces personnages ne sont guère sympathiques, il faut leur reconnaître un certain dynamisme qui malheureusement pour les pays où ils sévissent, s'apparentent bien plus au dynamisme des gangs, semant la terreur dans les grandes villes des Etats-Unis, il y a 70 ans, qu'à des hommes d'affaires qui savent ne pas dépasser certaines limites.

Ces personnages s'intéressent rarement à la grande privatisation des entreprises d'Etat car les moyens dont ils disposent sont relativement limités à l'échelle européenne. Ils n'ont pas les connaissances ni le savoir-faire pour mettre ces entreprises sur pieds, et ils ne souhaitent guère s'encombrer des contraintes sociales que posent les milliers d'ouvriers et d'employés appelés à perdre leurs emplois si les entreprises devaient devenir rentables.

N'ayant rien à gagner à la privatisation, ils ont à y perdre dans la mesure où les entreprises d'Etat leur fournissent des marchandises qu'ils arrivent à revendre avec bénéfice dans le pays même ou à l'étranger.

Ce n'est pourtant pas cette catégorie qui constitue le noyau dur des adversaires de la privatisation.

Ce noyau est composé en premier lieu par les élus des partis gouvernementaux. Au Parlement, les députés et les sénateurs des quatre partis qui soutiennent le président Iliescu, ont retardé sous divers prétextes le vote des lois sur la privatisation, exigé par le Fond Monétaire International. Ces lois viennent seulement d'être adoptées, sous la pression du FMI qui menaçait de suspendre les

accords d'aide conclus il y a plus d'un an avec le gouvernement.

Les députés et sénateurs gouvernementaux, hostiles à la privatisation, recevaient en effet des entreprises, des sommes considérables à titre de membres du conseil d'administration. Ils avaient été nommés à ces fonctions par le Fond de la Propriété d'Etat qui déléguaient dans chaque entreprise plusieurs personnes pour y jouer le rôle d'administrateur. Sans pouvoirs réels, le fonctionnaire à pour but de fidéliser les hommes du pouvoir qui ont touché des millions, voire même des dizaines ou centaines de millions de Lei par an, depuis la création de ce Fond de la Propriété d'Etat.

L'opinion publique a longtemps ignoré ce fait d'autant plus outrageant que certains sénateurs et députés bien placés cumulaient les postes d'administrateurs dans plusieurs entreprises, soit directement, soit par l'entremise de leurs épouses, enfants, frères ou soeurs, cousins, etc...Le secret a été suffisamment bien gardé pour n'être connu du public que depuis peu.

La réaction ne s'est guère fait attendre. Suite à une campagne menée par certains journaux contre la corruption, le Parlement a été saisi d'un projet de loi pour supprimer ou du moins limiter le nombre de sièges d'administrateurs qui seraient répartis aux parlementaires du pouvoir. L'opposition ne bénéficiait pas de ces largesses, à l'exception des amis de Petre Roman qui avaient été eux-mêmes partie prenante lors de la distribution des sièges dans les conseils d'administration.

Il ne suffit toutefois pas de présenter un projet de loi au Parlement pour qu'il soit pris en discussion.

Les deux chambres qui ont retardé pendant près d'un an les votes sur la privatisation et sur la faillite, après avoir exclu d'ailleurs de ce dernier projet les entreprises d'Etat, appliquent cette même méthode au projet sur le cumul des mandats d'administrateurs. Le projet a déjà été retardé de nombreuses fois. Il vient enfin d'être mis en discussion, mais chose curieuse, les débats n'ont pu avoir lieu, car à chaque fois que le projet venait en discussion, il devenait impossible de réunir le quorum!...

Les journalistes s'en sont saisis, y compris ceux du pouvoir, et en ont fait des gorges chaudes. Les parlementaires sont peu sensibles à l'ironie et se soucient peu de l'opinion publique. Pour peu qu'ils puissent gagner deux ou trois mois, le projet sera reporté à l'automne puis à l'hiver quand d'autres problèmes deviendront plus urgents. Entre temps les parlementaires du pouvoir continueront, sinon à siéger aux conseils d'administration, qui ne se réunissent pas souvent et dont ils sont souvent absents, car incompetents, du moins à encaisser les sommes qui en découlent.

S'ils parviennent à retarder le vote jusqu'aux prochaines élections prévues au plus tard en Septembre 1996, tout serait à recommencer!...

Russie

La Solidarité Universitaire de Bucarest a reçu en provenance de Russie la lettre ci-dessous signée par trois mathématiciens bien connus, A.Belavin (Russie), V.Drinfeld (Ukraine), B.Feigin (Russie).

Nous nous sentons obligés de vous écrire ayant le sentiment que les crimes terribles commis par les autorités et par les forces armées russes en Tchétchénie, ne sont pas accidentelles et que nous en sommes également responsables. Ces crimes - selon les témoignages des journalistes, des défenseurs des droits de l'Homme, et des mères des soldats qui luttent là-bas, comprennent non seulement le bombardement des villes et des villages, habités par la population civile, mais aussi la prise d'otages, les pillages, l'organisation des camps de triage dans lesquels des hommes incarcérés uniquement pour des raisons raciales, sont battus sauvagement, torturés, mutilés et tués.

Toutes ces actions doivent être caractérisées comme génocides et crimes contre l'humanité. Et, elles ne peuvent être considérées comme un simple problème interne à la Russie.

La crise tchétchène n'est pas accidentelle. Elle dévoile les sens criminels du régime politique qui est en cours d'instauration en Russie. L'aspect le plus dangereux de la situation actuelle, c'est l'absence d'une évaluation claire de ce fait.

Par contre, dans l'opinion publique, en particuliers à l'Ouest, subsiste encore le mythe que la Russie se dirige vers la démocratie et les réformes et que, si Eltsin n'était pas soutenu, des fascistes du type de Jirinovski prendrait le pouvoir. Nous considérons cette opinion comme profondément erronée. Pendant que le régime soutient la démocratie et les droits de l'Homme en parole, il persécute d'une manière cynique et brutale. Il existe bien d'autres preuves de cette affirmation telle, par exemple, l'agression physique et l'assassinat de journalistes honnêtes, défendant les droits de l'Homme, qui obtiennent et publient des informations dangereuses pour le régime, les méthodes criminelles et corrompues de la privatisation et bien d'autres faits. Il existe actuellement une tentative d'annihiler toute une nation.

En employant des méthodes fascistes, le régime se sert de Jirinovski et de la menace du fascisme pour manipuler l'opinion publique.

La Russie ne prend pas le chemin de la démocratie et des droits de l'Homme. Un nouveau régime, d'une cruauté et fausseté sans pareille, est en train de prendre naissance.

En Russie la victoire du régime criminel ou celle de la démocratie à face humaine, dépendra, en premier lieu, du peuple russe, de notre capacité de comprendre le danger et d'assumer notre responsabilité, de notre courage et de notre force à faire obstacle au mal.

Toutefois, la compréhension par les peuples de l'Ouest du vrai état des choses en Russie et leur soutien à la démocratie et non pas à Eltsin, sont d'une importance cruciale.

Nous vous demandons l'appui dans la diffusion de cette lettre.

A.Belavin (Moscou), V.Drinfeld (Harkov),
B.Feigin (Moscou).

Un demi-siècle de relation Franco-Roumaines

Le cinquantième anniversaire du 8 Mai 1945 coïncide avec la fin de second septennat du président Mitterrand et constitue une occasion pour dresser un bilan schématique des relations d'après guerre entre la France et la Roumanie.

Pendant la guerre, à l'exception des représentants officiels de Vichy, la majeure partie des Français vivant en Roumanie étaient favorables au Général de Gaulle. C'est pourquoi, dès les premières années après la prise de pouvoir par les communistes, le 6 Mars 1945, la majorité a préféré quitter la Roumanie.

Parallèlement, l'influence française, restée en veilleuse pendant la guerre, a pratiquement disparu. L'Institut Français de Bucarest a été fermé au même titre que ceux de autres pays occupés par les Soviétiques. Les fonds budgétaires français, devenus ainsi disponibles, ont toutefois été utilisés avec générosité et perspicacité par Paris. De très nombreux étudiants de l'Europe du Centre et de l'Est (URSS), réfugiés en France, en ont bénéficiés pendant des années pour faire leurs études. Proportionnellement les Roumains étaient parmi les plus nombreux.

Après l'Allemagne avec ses millions de réfugiés, la France était à l'époque le principal pays d'accueil ou de transit vers le Canada et les USA, des Européens de l'Est. Sur les autres plans, les relations entre Paris, Bucarest et les autres capitales des Etats communistes, étaient des plus réduites.

En 1959, les échanges commerciaux de la Roumanie avec la France sont inférieurs à 9 millions de USDollars (2,36% du total des échanges roumains) contre 15 millions (4,17%) avec l'Allemagne Fédérale. En 1965 ils dépassent à peine 25 millions USD (3,26%) avec la France et 62 millions (7,97%) avec la RFA.

La percée politique ne se fera qu'après 1967 et la visite en Mai 1968 du Général de Gaulle. Ceausescu, nonobstant son pseudo-nationalisme, avait empêché le Président français à évoquer le caractère roumain de la Bessarabie, pour ne pas indisposer les "durs du Kremlin" dont dépendait son pouvoir totalitaire.

L'échec du Général de Gaulle n'empêche pas ses successeurs à poursuivre les illusions, partagées par bien d'autres Occidentaux. Jacques Chirac et Valéry Giscard d'Estaing visitent Ceausescu et le reçoivent. D'autres chefs d'Etats, la reine d'Angleterre, le président des U.S.A., etc, en font autant.

En France, la complaisance officielle se heurte toutefois à l'opinion publique. Libération, le Monde, le Quotidien et le Canard se gaussent du "Génie des Carpates" et dénoncent sa terreur. Le président Mitterrand est le premier chef d'Etat à le mettre à l'index. Il faudra plusieurs années pour que les autres pays occidentaux suivent.

Sur ce plan nous devons souligner la lucidité du Président français qui avait refusé de recevoir Ceausescu et déclarait à

plusieurs reprises dès les premiers mois de 1989, que le dernier régime stalinien d'Europe touchait à sa fin.

Lâché par l'Occident, en conflit avec les "réformateurs" soviétiques, abandonné par la Securitate, Ceausescu tombe le 22/XII/1989, et les nouveaux dirigeants le font assassiner au terme d'une mascarade judiciaire.

Après 1989, la politique française à l'égard de la Roumanie a été moins heureuse, influencée par les options des partis, souvent différents des intérêts à long terme des deux pays.

Les gouvernements socialistes français ont longtemps soutenu le tandem Iliescu-Roman, espérant que le dernier parviendrait à créer un parti Social Démocrate en Roumanie. La corruption du gouvernement Roman a été telle que son éviction du pouvoir par Iliescu et le Service Roumain d'Information (SRI), héritier de l'ex-Securitate, n'a laissé que peu de regrets dans l'opinion roumaine. Lors de sa visite en Roumanie, le président Mitterrand s'est rendu compte, à l'Université de Iasi, de l'hostilité que cette politique avait suscitée.

Les hommes politiques français du Centre, MM Barre, Giscard d'Estaing et Léotard, n'ont pas été plus circonspects. En rencontrant l'ex-roi Michel lors de sa visite des 23 au 28 Mai 1992, ils ont donné l'impression qu'ils étaient en faveur de la restauration monarchique en Roumanie.

Sur le plan économique, la situation est meilleure. En 1994 la France était le second investisseur en Roumanie, après l'Italie mais avant l'Allemagne et la Grande Bretagne. A ce jour toutefois, les sommes totales investies, moins de 100 millions USD depuis 1990, sont assez faibles.

Compte-tenu du lourd héritage laissé par Ceausescu, les incertitudes économiques et politiques sont indissociables en Roumanie. Les investisseurs occidentaux l'ont compris. Ceux qui persévèrent ont choisi de s'associer aux détenteurs du pouvoir, sans se soucier de leurs appartenances aux mafias. Les résultats ne sont pas des meilleurs. Il est sans doute possible de réaliser quelques affaires, mais nous sommes loin des possibilités qu'offrent ce pays de 23 millions d'habitants situé au centre de l'Europe.

Une vraie expansion économique nécessite, en Roumanie, des changements politiques en profondeur et requiert une politique coordonnée des Etats de l'Union Européenne pour faire respecter, par le pouvoir de Bucarest, les accords internationaux. Elle requiert également une alternance démocratique semblable à celle de l'Europe occidentale.

La France qui a eu un rôle important dans l'élaboration de la politique communautaire à l'égard de la Roumanie, devrait se préoccuper de renforcer les deux courants de l'opposition qui pourront offrir cette alternance, l'orientation social-démocrate et celle de la Convention Démocratique regroupant les forces politiques du centre.